

IVM Coronanieuws 29 juli

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws. Het is vandaag vrijdag 29 juli en dit is aflevering 68.

Sabizabuline

Het EMA is gestart met de beoordeling van de gegevens van sabizabuline bij COVID-19. Aanleiding hiervoor zijn de resultaten van een studie waarbij behandeling met sabizabuline het aantal sterfgevallen bij matig tot ernstig zieke opgenomen COVID-19-patiënten lijkt te verminderen. Het middel werkt door microtubuli in cellen te verstoren. Volgens de fabrikant kan sabizabuline hierdoor ook de replicatie en verspreiding van het coronavirus beperken. Sabizabuline wordt al toegepast bij verschillende vormen van kanker, waaronder long-, pancreas- en borstkanker.

Remdesivir

De beoordelingscommissie van het EMA heeft de volledige markttoelating van remdesivir aanbevolen bij ernstig zieke COVID-19-patiënten. Tot nu toe waren er nog beperkingen. Remdesivir is het eerste middel waarbij volledige markttoelating wordt aanbevolen. De Europese Commissie heeft inmiddels een contract getekend waarmee alle EU-landen gezamenlijk 2,25 miljoen ampullen remdesivir kunnen bestellen voor de behandeling van patiënten met COVID-19. Remdesivir heeft geen plaats meer in het behandelbeleid van de SWAB.

SWAB: www.swab.nl/nl/covid-19

WHO-richtlijn COVID-19

De WHO-richtlijn voor COVID-19 is recent geactualiseerd met aanbevelingen over fluvoxamine en colchicine bij de behandeling van niet-ernstige COVID-19. De WHO raadt colchicine sterk af en adviseert fluvoxamine alleen in onderzoeksverband te gebruiken. De WHO beveelt wel andere behandelopties aan bij patiënten met niet-ernstige COVID-19, waaronder nirmatrelvir-ritonavir, molnupiravir en remdesivir.

Long-COVID

Hyperbaar zuurstof verbetert verschillende klachten bij patiënten met long-COVID. Dit blijkt uit een gerandomiseerde placebogecontroleerde fase 2-studie met 73 patiënten. Patiënten die gedurende 40 dagen hyperbaar zuurstof kregen, hadden significant minder cognitieve en psychiatrische klachten dan patiënten met placebo. Ook ervoeren de patiënten met hyperbaar zuurstof minder vermoeidheids-, slaap- en pijnklachten. Met MRI werd ook een verbetering in bepaalde hersengebieden aangetoond. De onderzoekers denken dat hyperbaar zuurstof de perfusie en neuroplasticiteit in de hersenen verbetert.

Onderzoek: www.nature.com/articles/s41598-022-15565-0

Per 1 juli is Stichting Long-COVID gestart met als doel het financieren van biomedisch onderzoek naar long-COVID in Nederland. De stichting zoekt sponsoring via publieke of private instellingen, bedrijven en donateurs en werkt samen met een aantal andere organisaties, waaronder C-Support.

Website: www.stichtinglongcovid.nl

Theofylline

Nasale toediening van theofylline zorgt niet voor een verbetering van het reukvermogen bij ex-COVID-19-patiënten met een langdurige reukstoornis. Dit blijkt uit een gerandomiseerde placebogecontroleerde fase 2-studie met 51 patiënten. Patiënten moesten zelf thuis theofylline of placebo in een zoutoplossing volgens instructies tweemaal daags nasaal toedienen. Na 6 weken zelfbehandeling was het reukvermogen niet significant verschillend tussen gebruikers van theofylline en placebo.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jamaotolaryngology/fullarticle/2793987

Virale load

De afgelopen weken verschenen diverse studies over de vermindering van de virale load van het coronavirus. Zo vermindert nasale toediening van stikstofmonoxide gedurende een week het aantal virusdeeltjes in de neus bij milde COVID-19. Dit blijkt uit een gerandomiseerde placebogecontroleerde fase 3-studie bij 306 COVID-19-patiënten met een hoog risico op ernstig ziekteverloop. De virale load was na 24 uur afgenomen met bijna 94% en na 48 uur met 99%. Een totale virale klaring werd bereikt na 3 dagen bij stikstofmonoxide en na 7 dagen bij placebo. Het onderzoek vond voor ongeveer 60% plaats in een periode waarin de deltavariant dominant was, in de rest van het onderzoek circuleerden zowel de delta- als omikronvariant.

Onderzoek: www.thelancet.com/journals/lansea/article/PIIS2772-3682%2822%2900046-4

Mondspoeling met benzalkoniumchloride lijkt de virale load in de mondholte te kunnen verminderen. Dit blijkt uit een Duitse studie waarbij de onderzoekers benzalkoniumchloride eerst in vitro en daarna bij 24 COVID-19-patiënten met vooral milde klachten onderzochten. Bij enkele patiënten nam de virale load na gorgelen met benzalkoniumchloride af. Meer onderzoek is nodig.

Onderzoek: www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0168170222001186

OP-101

Het anti-inflammatoire middel OP-101 lijkt bij ernstige COVID-19 te leiden tot een vermindering van pro-inflammatoire markers en markers van neurologisch letsel. Dit blijkt uit een fase 2a-studie met 24 patiënten waarbij patiënten eenmalig OP-101 kregen. Na 30 en 60 dagen was het risico op mechanische beademing of overlijden 18% bij OP-101 en 71% bij placebo. Verder onderzoek met meer patiënten is nog nodig. Ook is het effect van OP-101 bij de omikronvariant nog onduidelijk.

Onderzoek: www.science.org/doi/10.1126/scitranslmed.abo2652

Registratienieuws vaccins

Het EMA heeft - naast het vaccin van Pfizer - nu ook het vaccin van Moderna goedgekeurd als boostervaccinatie voor jongeren van 12 tot 17 jaar. Jongeren die dat willen, kunnen een boostervaccinatie bij de GGD krijgen. Eerder adviseerde de Gezondheidsraad dat er geen medische noodzaak is voor alle jongeren. De meeste jongeren worden bijna niet ziek van de omikronvariant, maar kunnen bijvoorbeeld zelf kwetsbaar zijn of kwetsbare mensen in hun omgeving willen beschermen.

Het EMA is nu gestart met de beoordeling van het vaccin van Pfizer voor kinderen tussen de zes maanden en vier jaar. Het gaat dan om een vaccinatie met drie prikken van 3 microgram. Vooruitlopend op de EMA-beoordelingen van de vaccins voor jonge kinderen heeft het ministerie van VWS de Gezondheidsraad al gevraagd welke groepen kinderen voor vaccinatie in aanmerking zouden moeten komen. Het EMA is verder gestart met de beoordeling van de op de omikronvariant aangepaste vaccins van Pfizer en Moderna.

GR: www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2022/02/04/boostervaccinatie-van-adolescenten-tegen-covid-19

Vierde vaccinatie

Een vierde coronavaccinatie vermindert het risico op overlijden in vergelijking met een derde vaccinatie bij mensen in zorginstellingen en bij ouderen vanaf 80 jaar. Dat blijkt uit een Zweedse retrospectieve cohortstudie met ruim 400.000 ouderen. In vergelijking met de derde vaccinatie was de effectiviteit na twee maanden 39% bij mensen in zorginstellingen en 71% bij alle ouderen vanaf 80 jaar. De effectiviteit leek het hoogste als het interval tussen de derde en vierde vaccinatie minimaal vier maanden was.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/lanepi/article/PIIS2666-7762\(22\)00162-4](https://www.thelancet.com/journals/lanepi/article/PIIS2666-7762(22)00162-4)

Het EMA adviseert een tweede boostervaccinatie voor alle ouderen van 60 tot en met 79 jaar en voor personen met een hoog risico op ernstige COVID-19. Eerder adviseerde het EMA al een tweede booster voor alle ouderen vanaf 80 jaar. In Nederland komen al alle 60-plussers in aanmerking voor een vierde vaccinatie. Alle volwassenen die hun booster of herhaalvaccinatie nog niet hebben gehaald, hebben inmiddels een herinnering per post of sms ontvangen.

Bijwerkingen

Bijwerkingencentrum Lareb heeft 291 meldingen van aangezichtsverlamming van Bell na een coronavaccinatie ontvangen. Dit is een bekende zeldzame bijwerking van de coronavaccins van Pfizer, Moderna en AstraZeneca. Er waren ook 21 meldingen na het Janssen vaccin. Uit de analyse van de meldingen kon echter geen conclusie getrokken worden over een mogelijke relatie met dit vaccin.

Lareb: www.lareb.nl/news/meldingen-van-aangezichtsverlamming-van-bell-na-coronavaccinatie

Ook heeft Lareb 48 meldingen van lichen planus na een coronavaccinatie ontvangen. Lichen planus is een aandoening van de huid en slijmvliezen in de mond of bij geslachtsdelen. In 37 gevallen ging het om nieuw ontstaan van de ziekte. Het is nog niet duidelijk of lichen planus een bijwerking van de coronavaccins is. Het Lareb heeft het CBG wel geïnformeerd over de meldingen.

Lareb: www.lareb.nl/news/huidaandoening-lichen-planus-gemeld-na-coronavaccinatie

Het EMA heeft 'ernstige allergische reacties' toegevoegd als bijwerking van het vaccin van Novavax. Mensen met een bekende allergie voor een van de componenten van het vaccin of met een ernstige allergische reactie na de eerste dosis, mogen het vaccin niet meer krijgen.

Kinderen

Het vaccin van Pfizer vermindert het risico op een infectie en ziekenhuisopname door COVID-19 bij kinderen van 5 tot 11 jaar. Dat blijkt uit een Singaporese cohortstudie met gegevens van ruim 255.000 kinderen in een periode met een dominantie omikronvariant. Bij volledig gevaccineerde kinderen werd een effectiviteit gevonden van ongeveer 65% tegen een PCR-bevestigde infectie en bijna 83% tegen ziekenhuisopname.

Onderzoek: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2203209

Vaccinatie en preventie complicaties

Vaccinatie geeft een kleinere kans op een ziekenhuisopname door een hartinfarct of stroke als complicatie na COVID-19. Dit blijkt uit een retrospectieve cohortstudie met ruim 231.000 patiënten. De voor leeftijd en comorbiditeit gecorrigeerde verhouding van het risico tussen gevaccineerde en ongevaccineerde COVID-19-patiënten was 0,42.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2794753

Vaccinatie door apothekers

Minister Kuipers heeft begin deze maand besloten dat apothekers op lokaal niveau mogen meewerken aan het toedienen van coronavaccinaties. Via de opdrachtconstructie uit de Wet BIG kunnen apothekers door bijvoorbeeld een huisarts bekwaam worden verklaard om onder toezicht te vaccineren. Nederland sluit hiermee aan bij andere landen in Europa waar dit al mogelijk is. De huisarts blijft medisch verantwoordelijk en ook de registratie verloopt via de huisarts.

Gevolgen coronapandemie

Er is steeds meer bekend over de gevolgen van de coronapandemie op de gezondheidszorg. Ongeveer 25 miljoen kinderen wereldwijd hebben in 2021 vaccinaties gemist die beschermen tegen andere levensbedreigende ziekten. Dit aantal is 2 miljoen meer dan in 2020 en 6 miljoen meer dan in 2019. Dat blijkt uit cijfers van UNICEF en de WHO.

29 juli 2022

Het aantal antibioticaresistente ziekenhuisinfecties steeg in de Verenigde Staten in 2022 met 15% in vergelijking met 2019. Dat blijkt uit een publicatie van het Amerikaanse Center for Disease Control. Uit de NetMap 2022 blijkt dat in Nederland de antibioticaresistentie niet gestegen lijkt te zijn tijdens de coronapandemie.

CDC: www.cdc.gov/drugresistance/covid19.html
NetMap: www.swab.nl/nl/samenvatting-nethmap-2022

Tot slot

De volgende aflevering van het Coronanieuws verschijnt over een maand, op vrijdag 1 september. Wilt u op de hoogte blijven van nieuwe uitzendingen van het Coronanieuws, abonneer u dan op ons YouTube-kanaal of de jaarnaalupdate op onze website.

www.ivm.nl